Kohtukorraldus liikmesriikides

Horvaatia

Horvaatia Vabariigi kohtusüsteem

Horvaatia Vabariigi põhiseaduses on sätestatud võimude lahususe põhimõte, mille kohaselt teostab seadusandlikku võimu Horvaatia parlament, täidesaatvat võimu Horvaatia Vabariigi valitsus ja kohtuvõimu teostavad Horvaatia kohtud. Need võimuharud teevad üksteisega koostööd ja kontrollivad üksteist, olles samas oma töös ja otsustes üksteisest sõltumatud. Kohtuvõimu teostajatena mõistavad kohtud õigust põhiseaduse, seaduste ja muude õigusnormide alusel ning nende välislepingute alusel, mille Horvaatia Vabariik on allkirjastanud ja ratifitseerinud. Kohtuvõimu teostavad riikliku kohtute nõukoja nimetatud kohtunikud. Kohtuvõimu teostamisel peavad kohtunikud olema autonoomsed ja sõltumatud ning neil peab olema seadusest tulenev puutumatus. Kohtunikuamet on alaline ja kohtunik ei või täita muid ametiülesandeid.

Horvaatia Vabariigi kohtusüsteemi (õigussüsteemi) moodustavad kohtuvõim (kohtud), autonoomsed ja sõltumatud kohtuasutused (prokuratuurid), täidesaatev võim (justiitsministeerium), autonoomsed ja sõltumatud asutused (riiklik kohtute nõukoda ning prokuröride nõukogu), autonoomne ja sõltumatu teenistus (advokaadid), autonoomne ja sõltumatu avalik teenistus (notarid) ning avalik-õiguslik asutus (kohtuakadeemia).

Horvaatia Vabariigi kohtusüsteemi korraldus

Justiitsministeeriumi ülesanne on kaitsta õiguskorra põhiväärtusi, tagada tingimused selle usaldusväärseks toimimiseks ning kohtusüsteemi edasi arendada.

Justiitsministeerium täidab järgmisi ülesandeid:

haldusalased ja muud ülesanded, mis on seotud järgmisega:

tsiviil-, kriminaal-, väärteo- ja kaubandusõigus ning haldusõigus; kuriteo- ja väärteokaristusi täide viivate ametiasutuste korraldus, tegevus ja kutsealane koolitus; notarite ja õigustöötajate halduslikud ja muud ülesanded; kohtu- ja notaritasud; rahvusvaheline õigusabi ja muud õigusabi vormid; kuritegude ja väärtegude eest määratud karistuste täideviimine, armuandmised ja vangistusest tingimisi vabastamine; katseajaga seotud haldus- ja kutsealased ülesanded seoses kriminaalmenetluse algatamise üle otsustamisega ja kriminaalkaristuste liigi ja ulatuse valimisega; täisealistele kuritegude toimepanijatele määratud muu kui vabaduskaotusliku karistuse täideviimine; kannatanute ja tunnistajate toetamise süsteemi arendamise ja koordineerimisega seotud ülesanded; kohtusüsteemi arvutistamine; **kohtuorganite, prokuratuuri ja õiguskaitseasutuste haldusülesannete täitmise järelevalve**;

haldusalased ja muud ülesanded, mis on seotud järgmisega:

õigus omandile; omandiküsimused seoses sundvõõrandamisega ning muud omandile seatud piirangud; omandiküsimused seoses ehitamise, põllumajandus- ja metsamaaga, maapiirkondade maakorraldusega, maa ja ehitiste ostu ja müügiga ning sellise põllumajandustegevusega, mis ei kuulu teiste valitsusasutuste pädevusse; välisriigi kodanike omand; Jugoslaavia kommunistliku korra ajal konfiskeeritud vara eest hüvitise maksmine, mis ei kuulu muu valitsusasutuse pädevusse, ning küsimused, mis käsitlevad omandiga seotud õigusjärglust ja endise Jugoslaavia Sotsialistliku Föderatiivse Vabariigi (JFSV) õigusi ja kohustusi;

halduslikud ja ametialased ülesanded, mis on seotud Horvaatia Vabariigi valitsuse ja rahvusvaheliste kriminaalkohtute vahelise koostööga, Horvaatia Vabariigi esindamisega Rahvusvahelises Kohtus ja muudes rahvusvahelistes kohtutes, välja arvatud juhul, kui Horvaatia Vabariigi eriotsuses on sätestatud teisiti, ning ülesanded, mis puudutavad inimõiguste ja rahvusvähemuste kaitsega seotud õiguseid, mis ei kuulu muu valitsusasutuse pädevusse;

osalemine koos riigi varade valitsemise eest vastutava ministeeriumiga selliste äriühingute aktsiate ja osade haldamises ja võõrandamises, mis kuuluvad Horvaatia Vabariigi riigivara hulka või mis tegutsevad ministeeriumi pädevusalasse kuuluvates valdkondades;

ülesanded, mis on seotud Horvaatia Vabariigi osalemisega Euroopa Liidu asutuste töös ja mis kuuluvad ministeeriumi pädevusse;

muud eriõigusnormide kohaselt ministeeriumi pädevusse kuuluvad ülesanded.

Horvaatia Vabariigi kohtud

Kohtute korraldus, volitused ja pädevus on reguleeritud kohtute seadusega (*Zakon o sudovima*).

Horvaatia Vabariigis teostavad kohtuvõimu kohtud eraldiseisvate riigivõimu organitena. Kohtud teostavad oma võimu autonoomselt ja sõltumatult seadusega sätestatud ulatuses ja neile antud pädevuse piires.

Kohtute tehtavad otsused põhinevad Horvaatia Vabariigi põhiseadusel, rahvusvahelistel lepingutel, mis moodustavad osa Horvaatia Vabariigi õiguskorrast, seadustel ja muudel õigusaktidel, mis on võetud vastu kooskõlas Horvaatia Vabariigi põhiseadusega, ning rahvusvahelistel lepingutel või õigusaktidel.

Kohtud teevad otsuseid põhiliste inimõiguste ja kohustuste, Horvaatia Vabariigi ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste õiguste ja kohustuste ning muude juriidiliste isikute õiguste ja kohustuste kohta; määravad karistusi ja võtavad muid meetmeid seadustes ja muudes õigusaktides määratletud kuritegude, väärtegude ja õigusrikkumiste toimepanijate suhtes; vaatavad läbi avalik-õiguslike haldusasutuste üld- ja üksikaktide õiguspärasust; lahendavad üksikisikutevahelisi suhteid puudutavaid vaidlusi, töö-, kaubandus- ja varalisi vaidlusi ja muid tsiviilasju ning võtavad vastu otsuseid muudes kohtuasjades kooskõlas seadusega. Kohtud mõistavad õigust põhiseaduse, rahvusvaheliste lepingute, seaduste ja muude kehtivate õigusallikate alusel.

Horvaatia Vabariigi kohtuvõimu teostavad **üld-** ja **erikohtud** ning **Horvaatia Vabariigi kõrgeim kohus (*Vrhovni sud Republike Hrvatske*), mis on ka Horvaatia tähtsaim kohus**.

Üldkohtud on kohtud, kes menetlevad asju, mis ei kuulu ühegi erikohtu pädevusse. Nende hulka kuuluvad esimese astme kohtud (*općinski sudovi*) ja maakonnakohtud (*županijski sudovi*).

Erikohtud on kohtud, mis menetlevad asju, mis kuuluvad seaduse kohaselt nende pädevusse. Nende hulka kuuluvad kaubanduskohtud (*trgovački sudovi*), halduskohtud (*upravni sudovi*), väärteoasjade kohtud (*prekršajni sudovi*), Horvaatia Vabariigi kõrgem kaubanduskohus (*Visoki trgovački sud Republike Hrvatske*), Horvaatia Vabariigi kõrgem halduskohus (*Visoki upravni sud Republike Hrvatske*) ja Horvaatia Vabariigi kõrgem väärteoasjade kohus (*Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske*).

Lisaks on kohtud jagatud esimese ja teise astme kohtuteks.

Menetlus õigusküsimuse lahendamiseks algatakse esimese astme kohtus. Sellised kohtud on esimese astme kohus (*općinski sud*), halduskohus, väärteoasjade kohus ja kaubanduskohus.

Teise astme kohtud lahendavad esimese astme kohtute otsuste peale esitatud kaebusi ning täidavad muid seadustes määratud ülesandeid. Sellised kohtud on maakonnakohtud (esimese astme kohtute (*općinski sud*) puhul), Horvaatia Vabariigi kõrgem kaubanduskohus (kaubanduskohtute puhul), Horvaatia Vabariigi kõrgem väärteoasjade kohus (väärteoasjade kohtute puhul) ning Horvaatia Vabariigi kõrgem halduskohus (halduskohtute puhul).

Esimese astme kohtute (*općinski sud*) ja väärteoasjade kohtute tööpiirkond hõlmab ühe või mitme omavalitsuse territooriumi, ühte või mitut linna või linnaosa, samas kui maakonna-, kaubandus- ja halduskohtute tööpiirkond hõlmab ühe või mitme maakonna territooriumi.
Horvaatia Vabariigi kõrgema kaubanduskohtu, Horvaatia Vabariigi kõrgema halduskohtu, Horvaatia Vabariigi kõrgema väärteoasjade kohtu ja Horvaatia Vabariigi kõrgeima kohtu tööpiirkond hõlmab kogu Horvaatia Vabariigi territooriumi.

Horvaatia Vabariigi kõrgeim kohus

Horvaatia Vabariigi kõrgeim kohus asub Zagrebis.
Kõrgeim kohus tagab õiguse ühetaolise kohaldamise ja kõigi võrdse kohtlemise seaduse ees.
Ta otsustab tavaliste õiguskaitsevahendite üle, kui see on eriseadusega ette nähtud.
Ta lahendab erakorralisi kaebusi, mis on esitatud Horvaatia Vabariigi kohtutes tehtud lõplike otsuste peale.
Ta lahendab kohtualluvusega seotud asju, kui see on eriseadusega ette nähtud.
Ta hindab kohtupraktikaga seotud jooksvaid küsimusi, analüüsib kohtunike, kohtusekretäride ja kohtunikukandidaatide kutsealase koolituse vajadusi ning täidab muid seadustega ette nähtud ülesandeid.

Horvaatia Vabariigi kõrgeim kohus
Trg Nikole Šubića Zrinskog 3
10 000 Zagreb
Tel +385 1 486 22 22, +385 1 481 00 36
Faks: +385 1 481 00 35
E-post: vsrh@vsrh.hr
http://www.vsrh.hr/

Horvaatia Vabariigi kõrgeima kohtu esimees

Horvaatia Vabariigi kõrgeima kohtu esimees esindab Horvaatia Vabariigi kõrgeimat kohut ja kohtuvõimu ning täidab kohtu haldamisega seotud ning muid seadustes ja Horvaatia Vabariigi kõrgeima kohtu kodukorras ette nähtud ülesandeid.
Kõrgeima kohtu esimehe valib nelja-aastaseks ametiajaks ametisse Horvaatia parlament Horvaatia Vabariigi presidendi ettepanekul, olles eelnevalt ära kuulanud Horvaatia Vabariigi kõrgeima kohtu üldkogu (*Opća sjednica*) ja Horvaatia parlamendi pädeva komisjoni arvamuse, ning pärast ametiaja lõppemist võib ta uuesti samale ametikohale valida. Sellele ametikohale ei või kedagi valida enam kui kaheks ametiajaks.
Kohtu esimeheks võib valida igaühe, kes täidab Horvaatia Vabariigi kõrgeima kohtu kohtunikuks saamise üld- ja eritingimused. Kui selle kohtu esimeheks valitakse isik, kes ei ole töötanud Horvaatia Vabariigi kõrgeima kohtu kohtunikuna, nimetab riiklik kohtute nõukoda ta ka selle kohtu kohtuniku ametisse.
Kohtute asukohtade ja tööpiirkondade seadusega (*Zakon o područjima i sjedištima sudova*) (*Narodne novine* (NN; Horvaatia Vabariigi ametlik väljaanne) nr 67/18) loodi kohtute territoriaalne korraldus ning ratsionaliseeriti veelgi kohtuvõrgustikku. Sellega loodi 15 maakonnakohut, 34 esimese astme kohut (*općinski sud*), 9 kaubanduskohut ja 4 halduskohut.
Kohtute seadus
Kohtute asukohtade ja tööpiirkondade seadus

Õigusasutused

Horvaatia Vabariigi õigusasutuste hulka kuuluvad kohtud ja prokuratuurid.

Kohtud

Horvaatia Vabariigi kõrgeim kohus

Maakonnakohtud (15)	Kõrgem kaubanduskohus (1)	Kõrgem halduskohus (1)	Kõrgem väärteoasjade kohus (1)
Esimese astme kohtud (*općinski sud*) (34)	Kaubanduskohtud (9)	Halduskohtud (4)	

Prokuratuur (*Državno odvjetništvo*)

Prokuratuur on autonoomne ja sõltumatu õigusasutus, kellel on õigus ja kohustus algatada menetlusi kuritegude ja muude karistatavate õigusrikkumiste toimepanijate suhtes, võtta õiguslikke meetmeid Horvaatia Vabariigi varade kaitseks ning rakendada õiguskaitsevahendeid Horvaatia Vabariigi põhiseaduse ja õigusaktide täitmise tagamiseks.
Prokuratuur teostab oma volitusi kooskõlas Horvaatia Vabariigi põhiseaduse, Horvaatia Vabariigi õigussüsteemi osaks olevate rahvusvaheliste lepingute, ELi *acquis*' ja muude õigusallikatega.
Horvaatia Vabariigi Prokuratuuri tööpiirkond on kogu Horvaatia Vabariigi territoorium, esimese astme kohtute (*općinski sud*) ja avalik-õiguslike asutustega tegelemiseks on loodud munitsipaalprokuratuurid (*općinska državna odvjetništva*) ning maakonna-, kaubandus- ja halduskohtute jaoks on loodud maakonnaprokuratuurid (*županijska državna odvjetništva*). Seadusega võidakse luua eriprokuratuurid, kes tegelevad konkreetset laadi kohtuasjadega ja tegutsevad seadusega kindlaks määratud kohtute juures.
Munitsipaalprokuratuurid alluvad maakonnaprokuratuuridele ning maakonnaprokuratuurid ja eriprokuratuurid alluvad Horvaatia Vabariigi Prokuratuurile.
Prokuratuuri juhib prokurör, kes vastutab tema esindatava ja hallatava prokuratuuri volituste alla kuuluvate ülesannete täitmise eest.
Horvaatia Vabariigi peaprokurör (*Glavni državni odvjetnik*) on Horvaatia Vabariigi Prokuratuuri juht. Horvaatia Vabariigi peaprokuröriks võib valida igaühe, kes täidab Horvaatia Vabariigi peaprokuröri asetäitjaks saamise üld- ja eritingimused. Horvaatia Vabariigi peaprokuröri nimetab neljaks aastaks ametisse Horvaatia parlament Horvaatia Vabariigi valitsuse ettepanekul, olles eelnevalt ära kuulanud Horvaatia parlamendi justiitskomisjoni arvamuse, ning tema ametiaja lõppedes võib ta uuesti samasse ametisse tagasi nimetada. Sellele ametikohale ei või kedagi nimetada enam kui kaheks korraks.
Prokuratuuride registreeritud büroode ja tööpiirkondade seadusega (*Narodne novine* (NN; Horvaatia Vabariigi ametlik väljaanne) nr 67/18) lihtsustati prokuratuuride võrgustikku, luues 15 maakonnaprokuratuuri ja 25 munitsipaalprokuratuuri.

Horvaatia Vabariigi Prokuratuur

Korruptsiooni ja organiseeritud kuritegevuse tõkestamise amet (*Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, USKOK*)	Maakonnaprokuratuurid
	Munitsipaalprokuratuurid

Horvaatia Vabariigi Prokuratuur
Gajeva 30a, 10 000 Zagreb
http://www.dorh.hr/

Peaprokurör
Tel. +385 1 459 18 88
Faks: +385 1 459 18 54
E-post: tajnistvo.dorh@dorh.hr
Kriminaalosakond (*Kazneni odjel*)
Tel. +385 1 459 18 00
Faks: +385 1 459 18 05
E-post: tajnistvo.kazneni@dorh.hr
Tsiviil- ja haldusasjade osakond (*Građansko upravni odjel*)
Tel. +385 1 459 18 61
Faks: +385 1 459 19 12
E-post: tajnistvo.gradjanski@dorh.hr [VJ1]

Maakonna- ja munitsipaalprokuratuurid

Prokuratuuriseadus

Prokuratuuride registreeritud büroode ja tööpiirkondade seadus

Korruptsiooni ja organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise büroo

Zagrebis asuv korruptsiooni ja organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise büroo (USKOK) on spetsialiseeritud prokuratuur, kes tegeleb konkreetselt korruptsiooni ja organiseeritud kuritegevusega seotud kriminaalasjade menetlemisega ja tema tööpiirkond hõlmab kogu Horvaatia Vabariigi territooriumi. Korruptsiooni ja organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise büroo pädevus on sätestatud korruptsiooni ja organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise büroo seadusega.

Korruptsiooni ja organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise büroo
Gajeva 30a
10 000 Zagreb
Tel. +385 4591 874
Faks: + 385 1 4591 878
E-post: tajnistvo@uskok.dorh.hr

Korruptsiooni ja organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise büroo seadus

Viimati uuendatud: 06/01/2022

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.